

The Venice Charter

*translated
in*

ESTONIAN

ESTONIEN

ICOMOS National Committee using this version:

Estonia/Estonie

RAHVUSVAHELINE HARTA ARHITEKTUURIMÄLESTISTE JA NENDE KOMPLEKSIDE KONSERVEERIMISE JA RESTAUREERIMISE KOHTA

Ajaloomälestistega tegelevate arhitektide ja tehniliste spetsialistide teine rahvusvaheline kongress, Veneetsia, 1964. Vastu võetud ICOMOS-i poolt 1965. a.

Vaimse minevikupärandi kandjatena on iga rahva muinsusmälestised ammuste traditsioonide tunnustajaks tänapäeval. Inimkond, kes pidevalt annab endale aru kultuuripärandi üldnimelikust väärtusest, võtab endale ühtlasi vastutuse selle säilitamise eest, pidades oma kohuseks anda tulevastele põlvkondadele üle kultuuriväärtused kogu nende rikkuses ja algupäras.

Just sellest tulenebki vajadus mälestiste konserveerimise ja restaureerimise printsiipide ühiseks kindlaksmääramiseks rahvusvahelises ulatuses, andes samaaegselt igale riigile vabaduse selle teostamiseks vastavalt selle rahva kultuurile ja traditsioonidele.

Põhiprintsiibid, mis esmakordselt formuleeriti 1931. a. Ateenas vastuvõetud määruses, leidsid suurt rahvusvahelist vastukaja, mille tulemuseks oli rahvuslike dokumentide ilmumine, MCM-i (ICOM-i) (Rahvusvaheline Muuseumide Nõukogu) ja UNESCO tegevus, aga ka viimati nimetatud organisatsiooni Kultuurivarade Konserveerimise ja Restaureerimise Rahvusvahelise Teadusliku Keskuse asutamine. Seoses terve rea keeruliste ja mitmepalgeliste probleemide tekkimisega ilmes vajadus nimetatud määruse uueks läbivaatamiseks, süvendamiseks ja tema tähtsuse allakriipsutamiseks uues dokumendis.

Silmas pidades ülaltoodut, võttis ajaloomälestistega tegelevate arhitektide ja tehniliste spetsialistide teine rahvusvaheline kongress, mis toimus Veneetsias 25. - 31. maini 1964. a., vastu järgmise resolutsiooni:

DEFINITSIOON

§ 1

Ajaloomälestise all mõistetakse nii üksikuid arhitektuurilisi ehitisi kui ka terveid komplekse nii linnas kui maal, mis on seotud teatud kultuuriga, tähtsate faktide või ajaloosündmustega.

See mõiste hõlmab mitte ainult väljapaistvaid mälestisi, vaid ka tagasihoidlikumaid, mis aegade jooksul on omandanud tähelepanuväärse kultuurilise väärtuse.

§ 2

Mälestiste konserveerimine ja restaureerimine on distsipliin, mis vajab kõigi nende teadus- ja tehnikaharude kaasabi, mis võivad kaasa aidata ajaloomälestiste tundmaõppimisele ja säilitamisele.

EESMÄRK

§ 3

Mälestiste konserveerimise ja restaureerimise eesmärgiks on nii kunstimälestiste kui ka ajalooliste vaatamisväärsuste kaitse.

KONSERVEERIMINE

§ 4

Mälestiste konserveerimise peamiseks ülesandeks on nende säilitamine.

§ 5

Mälestiste konserveerimine tuleb läbi viia esmajärjekorras neil juhtudel, kui mälestis teenib ühiskondlikult kasulikku eesmärki; mälestise kasutamine sellistel eesmärkidel on soovitatav ainult juhul, kui sellega ei kaasne tema üldlahenduse ja kujunduse kahjustamist. Ainult neis raamides võib ette võtta ja lubada umberehitusi, mis on kooskõlas uute, kaasaegsete tsivilisatsiooninõuetega.

§ 6

Mälestiste konserveerimisel tuleb arvestada tema ümbrust. Kui ümbrus on mälestisega traditsiooniliselt seotud, tuleb teda säilitada ning vältida igasuguseid uusehitusi, lammutusi jms., mis võiksid mälestise üldlahendust ja proportsioone muuta.

§ 7

Mälestis on lahutamatu seotud ajalooaga, kuid ka oma asukohaga. Tema ümberpaigutamist, olgu tervikuna või osade kaupa, ei tohi lubada. Erandi moodustavad need ümberpaigutused, mis on hädavajalikud mälestise säilitamiseks või tingitud eriti tähtsatest rahvuslikest või rahvusvahelistest vajadustest.

§ 8

Dekoraatiivsed elemendid, nagu skulptuurid, maalid jms., on mälestise lahutamatud osad; neid ei tohi temast eraldada, välja arvatud juhtudel, mil see osutub ainsaks säilitamise võimaluseks.

RESTAUREERIMINE

§ 9

Restaureerimist võib teostada erandjuhtudel - kui seda dikteerib mälestise säilitamise vajadus või püüe alla kriipsitada tema esteetilist ja ajaloolist väärtust; restaureerimistööd ei tohi sealjuures kahjustada vanu substantse ning peavad tuginema originaaldokumentidele. Restaureerimine peab lõppema seal, kus algab hüpotees; igasugused uued, äärmiselt vajalikud detailid peavad olema kooskõlas arhitektuurilise kompositsiooniga ja kandma meie aja iseloomu.

§ 10

Juhtudel, mil traditsiooniline tehnika osutub mittesobivaks, võib mälestise restaureerimisel kasutada kaasaegset restaureerimise ja konstrueerimise tehnikat, mille väärtust peavad kontrollima ja kinnitama teaduslikud andmed ja kogemused.

§ 11

Erinevate ajastute kihistusi tuleb säilitada, kuna stiiliühtsus ei ole restaureerimise lõppülesandeks. Kui mälestis kannab erinevate ajastute jooni, on ühe kihi eemaldamine õigustatud ainult sel juhul, kui eemaldatavad detailid pole väärtuslikud, kui arhitektuuriline kompositsioon kujutab endast pärast restaureerimist silmapaistvat

väärtust ajaloolisest, arheoloogilisest või esteetilisest seisukohast ja kui mälestise seisukord on piisavalt rahuldav. Kõrvaldamisele määratud elementidele hinnangu andmine ja nende eemaldamise otsustamine ei tohi sõltuda ainuüksi projekti autorist.

§ 12

Taastatud osad peavad mälestisega harmooniliselt sobima, kuid samal ajal originaalset erinevust, et nad mälestise kunstilist ja ajaloolist ilmet võltsiks ei muudaks.

§ 13

Üksikosade taastamist võib lubada ainult sel juhul, kui see ei muuda ehitise kõige huvitavamaid elemente, tervet ansamblit, kompositsioonilist harmooniat ja seost lähima ümbrusega.

ARHITEKTUURIMÄLESTISTE KOMPLEKSID

§ 14

Arhitektuuri mälestiste kompleksidesse tuleb nende tervikhiku säilitamise huvides suhtuda erilise hoolega, parandada nende kasutamistingimusi, heakorda, seada nad täielikku korda. Selliste komplekside konserveerimis-restaureerimistöodel tuleb lähtuda eespool nimetatud printsiipidest.

VÄLJAKAEVAMISTEST

§ 15

Arheoloogilised väljakaevamised tuleb läbi viia vastavalt teaduslikele normidele ja põhimõtetele, mis on vastu võetud UNESCO poolt 1956. aastal (määrused defineerivad rahvusvahelisi norme, mida tuleb järgida arheoloogilistel väljakaevamistel). Tuleb kindlustada abinõud varemete alaliseks kaitseks nii arhitektuursete elementide kui ka leitud esemete osas. Samuti on vaja võtta kasutusele abinõud, mis aitavad mõista avastatud mälestiste tähtsust, kusjuures tema tõeline olemus moonutamata jääks. Igasuguseid taastamistöid tuleb vältida, välja arvatud "anastylos", s. t. kui seda nõuab mälestise kaitsmine või tema vormide järjekestvuse säilitamine.

DOKUMENTATSIOON JA PUBLIKATSIOON

§ 16

Konserveerimis-restaureerimis-, samuti arheoloogiliste töödega peab alati kaasnema põhjalik dokumentatsioon analüütiliste ja kriitiliste aruannete näol, mis on illustreeritud jooniste ja fotodega. Dokumentatsioon peab hõlmama läbiviidavate tööde kõiki faase, nagu näiteks mis tahes osade, samuti tööde käigus avastatud tehniliste ja formaalsete elementide eemaldamist, kindlustamist, paigutamist vastavatele kohtadele või täiendamist. Dokumentatsioon peaks paiknema mõne ühiskondliku organisatsiooni arhiivis, et uurijad seda kasutada saaksid. Soovitav on taoliste materjalide publitseerimine.